

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M Â N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 100.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

M O M E N T E

Stănenirea scrisului românesc.

Suprimarea ziarului „Clujul” fără motive și baze acceptabile apoi confiscarea ziarului „Clujul Românesc”, editat în locul ziarului suprimat „Clujul”, a revoltat pe toți intelectualii români, pentru că toți cari au citit aceste ziare *obiectiv informative*, n'au putut constata nici un cuvânt, pentru care s'ar fi putut lua sancțiuni legale de către Consiliul de Război, respective Corpul VI. Armată, ori Guvern.

Sindicatul Presei Române constatând, că aceste ziare, pe care le redactam, erau inofensive. propagând validitatea românilor, fără deosebire de partid și spriginind interesele țării, a declarat *samavolnică* suprimarea și a hotărât să intervină în interesul apărării scrisului românesc necesar intereselor române.

În acest sens se va face propagandă prin ziare, infierându-se uneltirile întreprinse pentru suprimarea scrisului românesc folositor intereselor neamului și manifestat și în ziarele din chestie.

Suprimarea scrisului românesc, prin care se propovăduia dominația românilor fără deosebire de partid, a revoltat pe toți românii, pentru că din aceste uneltiri toți românii constată că se înlesnește propaganda antiromână, contra căreia lupta și „Clujul”.

România pe calea decedatei monarhii?

Finanța internațională, care are destui reprezentanți în România, și ziare antiromâne, ca „Adevărul”, „Dimineața”, etc. secundate de o sumedenie de ziare neromâne, a început în ultimul timp să-și evidențieze influența și în România, întocmai, cum și-o evidențiază înainte și în decursul războiului în decedata monarhie austro-ungară.

Finanța internațională își are și în România Banca Marmorosch Blank & Co. și alte bănci antiromâne, întocmai, cum își avea în Ungaria „Banca Comercială Maghiară” etc. care au contribuit la exploatarea populației creștine din decedata monarhie, provocându-i catastrofa. Ziare încă are destule în România, între cari rolul conducător îl au câteva ziare zise minoritare, în frunte cu „Adevărul”, „Dimineața”, „Lupta”, „Aurora”, etc. întocmai cum avea în Austro-Ungaria aproape toate ziarele în frunte cu „Az Est” din Budapesta și „Neue Freie Presse” din Viena.

Băncile aceste „internaționale” exploatau populația, sărăcindu-o, ca să fie mereu nemulțumită, iar presa în frunte cu ziarele indicate, înregistra nemulțumirile, agitând subversiv populația la turburări, ca să se poată proclama o dictatură internațională prezidată și stăpânită de către niște evrei de căpătulală.

Simptomele aceste se simțesc azi considerabil și la noi, încât, avându-se în vedere enormele nemulțumiri, provocate de către „anumita presă” în

mod sistematic prin ponegrirea autorităților române, guvernul trebuie să ia dispozițiile necesare pentru a suprima uneltirile dușmanilor intereselor române, între cari și „anumita presă”, în locul celei naționale, pentru că să nu ajungem soarta monarhiei austro-ungare de odinioară.

Românii așteaptă dispoziții urgente dela d-nii Brătianu în această direcție, simțind, că altfel în scurt timp va fi târziu!

V. I. Moldovan.

Fuzionarea țărănistă - naționalistă

Fuzionarea țărănistă-naționalistă se dă ca perfectuată și din acest motiv se afirmă, că s'ar fi stabilit și programul în vederea răsturnării guvernului și luării puterii.

Pe de altă parte liberalii au întreprins mare campanie contra național-țărăniștilor, încât, dacă aceștia își mențin legăturile cu gheșeftarii antiromâni și întreprinderile neromâne în frunte cu Banca Marmorosch Blank & Co., Fabrica Renner etc. nici nu vor prea putea avea șanse de reușită, contrabalansându-i propaganda liberală, care, evident, va sprijini în opoziție și mișcarea național-română.

Revolta moșilor

— Neîndreptățiții cer remedii. —

În ultimul timp s'a semnalat o serie întreagă de nemulțumiri în special din partea moșilor.

În jurul Huedinului sunt mari nemulțumiri în privința reformei agrare, pentru că cu cunoscuta panama dela Răchițele, au fost neîndreptățiți mai mulți moși, lăsându-se pădurile expropriate să fie exploatate de către evreii Tischler, Fischer & Co., cu toată în baza legii împroprietărilor acești evrei nu aveau drept să exploateze pădurile expropriate. Pădurile din chestie pentru moși constituiesc o chestie vitală, având nevoie de materialul lemnos pentru a-și face cercuri și ciubare, ca să-și asigure existența, umblând din sat în sat cu produsele lor pentru a-și câștiga pâinea de toate zilele.

În munții apuseni, prin țara lui lăncu, chestia se prezintă în asemenea condițiuni, jandarmeria persecutând populația română în interesul câtorva indizerabili, gheșeftarii ordinari.

Guvernul are datoria să satisfacă cererile moșilor, remedind răul, dacă nu dorește să se provoace vre-o turburare, care ar putea fi dezastruoasă și pentru neamul nostru.

Congresul general al avocaților

— Raport special. —

Uniunea tuturor avocaților din România-Mare și-a ținut congresul general la 1 și 2 Maiu în Chișinău. Venise vr'o 1000 de avocați din toate colțurile țării. Congresul avea un program variat pentru desbătut. La ordinea zilei era anteproiectul examenului de avocat, apoi crearea unei case de penzii și credit pentru avocați, stabilirea tarifului minimal al avocaților, introducerea instituției notarilor publici precum și ridicarea salariilor magistraților și în urmă chestiunea unificării legislative.

Miercuri la 30 Aprilie comisiunea permanentă a Uniunii a dezbătut toată ziua anteproiectele susamintite invitând la aceasta consfătuire prealabilă mai mulți avocați mai în vârstă pentru a-i consulta. Dintre avocații din Cluj au fost doi: la Chișinău și anume dr. Simion Nemeș și dr. Ion Giurgiu dar amândoi au fost invitați să asiste la desbaterea intimă.

Congresul după stabilirea programului s'a deschis în ședința solemnă joi la orele 11 a. m. în sala Teatrului Național din Chișinău, prezidat fiind de Dumitru Dobrescu, care cu o splendidă vorbire arată menirea și năzuințele Uniunii avocaților pentru încheierea societății și pentru intronarea dreptului și a ordinii publice.

Luca Brânză, decanul Baroului din Chișinău, salută congresul în numele basarabenilor.

Ministrul de justiție Mărzescu într-o magistrală cuvântare arată rolul corpului avocațial, a cărui influență binefăcătoare asupra societății este netăgăduită. Ministrul de justiție promite, că toate proiectele sale le va trimite Barourilor spre opinie. Ministrul Basarabiei dl. Inuleț în discursul său laudă corpul avocaților din Basarabia, care are partea leului în declararea unirei Basarabiei cu patria-mumă, întâmplată la 27 Martie 1918.

P. Missir, profesor universitar, salută Uniunea pentru gândul ferit de-a ține congresul în inima Basarabiei primejduite. Dr. Aurel Lazar avocat în Oradea-Mare în numele Ardealului salută congresul accentuând apostolia avocaților români din trecut, cari au ținut conștiința națională vie în popor alături de preoții și învățătorii neamului.

Romulus Răuț, decanul din Cernăuți, salută pe toți frații din toate colțurile României-Mari, ca pe niște frați și soți de suferințe seculare.

Dr. Ion Giurgiu, avocat în Cluj, tâlmăcește în cuvinte alese salutul președintelui de onoare al Uniunii, al dlui dr. Aurel Isacu din Cluj, dând cetire unei scrisori de bineventură a Congresului. „Puterea cuvântului — zicea dr. Giurgiu — este mare în lume. Cuvântul este un dar ceresc pe pământ... La început era cuvântul și cuvântul era la Dumnezeu, iar Dzeu era cuvântul. Noi avocați numai cuvântul și pe Dumnezeu îl avem și numai pe Dzeu îl slujim și mărim prin graiul nostru pentru drept și dreptate.

Cuvântul ne este unica armă și puternica sabie, care taie și lovește și ucide uneori, dar în cele mai multe cazuri vindecă, înalță și mântuește. Și Basarabia are trebuință de cuvântul și avântul nostru... azi... Basarabia e vezul și lava sufletului nostru românesc. Basarabia e cea mai scumpă și temută perlă a Coroanei României”.

Dl. Osvaid Teodoreanu, fost decan al Baroului din Iași, luând cuvântul face mărturisirea, că dii profesiunea

lui de avocat a făcut un cult, deși cariera de avocat este grea și spinosă, dar în același timp este sublimă și salutară pentru omenire.

La încheierea ședinței festive s'a trimis o telegramă omagială Regelui, apoi Ministrului Președinte al Franței: d-lui Poincaré ii-s'a expediat o altă telegramă caldă pentru sprijinul dat nouă Românilor din partea Franței întru recunoașterea realiperei Basarabiei. — A treia telegramă s'a trimis octogenarului Dr. Aurel Isac din Cluj, pe care congresul îl felicită din prilejul jubileului de 50 ani al activității sale de avocat, dorindu-i multe zile senine.

Joi după masă la orele 5 Vasile Toncescu avocat în București a ținut o conferință binechibzuită despre ridicarea moralei și a prestigiului corpului avocațial, iar avocatul Vermoulean, arată importanța misiunii de magistrat și congresul la propunerea avocatului Vermoulean primește cu unanimitate moțiunea de-a se cere urcarea salariilor magistraților și de-a se legitima independența și inamovibilitatea magistraților.

Vineri dimineața la orele 10 Dr. Laurențiu Oanea într'un discurs mai lung în calitate de raportor face istoricul instituției de notari publici și după o discuție îndelungată și vehementă, la care iau parte avocații din toate provinciile țării, se primește cu unanimitate moțiunea decanului de Ilfov, Istrate Micescu în sensul, că în vechiul Regat instituția notariatului public nu are rădăcini și drept de existență și astfel se cere preterarea introducerii acestei instituții în vechiul Regat, care este foarte costisitoare pentru justițiabili și din cale afară vătămătoare pentru existența corpului avocațial.

Se discută apoi și abrogarea parțială a arbitrajelor, cari sunt păgubitoare Justiției Române și care instituție sustrage multe procese dela Justiția Română, prescurtând astfel și pe avocații Români și ocolind și eludând arbitrajele în mod tendențios întrebuințarea limbei române în sentințele lor.

Vineri seara la orele 7 se închide congresul într'un entuziasm enorm și la orele 9 seara în sala Teatrului Național s'a dat un banchet splendid în onoarea congresiștilor.

Sâmbătă s'a făcut excursiunea la Tighina, unde s'a vizitat cetatea în ruină. Congresiștii aci priveau la bătrânul Nistru întocmai ca judeii la apa Iordanului pe vremuri.

Duminecă au fost oprți în cale congresiștii de Baroul din Iași, unde s'au vizitat toate instituțiile mai importante din localitate, dându-se două banchete în onoarea Congresiștilor și rostindu-se mai multe cuvântări frumoase și entuziaste.

Dr. G. C.

— Dl. Al. Lepădatu, *ministerul artelor*, în vizita întreprinsă prin Ardeal, a fost în satul său natal Săcele, unde a fost viu sârbătorit de către populația, care în dsa a cunoscut nu numai un om corect și cinstit dar și un devotat luptător idealist al cauzei românești. Dl. Al. Lepădatu de altfel este unul dintre cei mai populari ardeleni, încât, fiecare român, cunoscându-l idealist și corect, cu încredere i-se adresează cu orice doleanțe pentru remediere.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Ajutorarea țărănimei

Pătura țărănească e adânc nemulțumită de atâtea promisiuni făcute de către diferiți candidați din toate partidele de guvernământ fără nici o excepție, — atât în alegerile parțiale cât și generale, — promisiuni cari nici odată nu s'au realizat, în special integral. În inima țărânului a rămas sădită și înrădăcinată ideea, că nimenea nu se interesează de soarta sa, — și în consecință revoltat de atâtea neapăsare, cade adesea-ori și involuntar în păcate grele de care foarte rar se poate mântui.

Țărănimea a avut ocazie să constate că atât învățătorul cât și preotul, preferă mai bine să fie aleși în parlamentul țării, — ca să asiste la sfadă și bătaie — sau mai bine zis să fie înconjurați de razele orbitoare ale luxului și îmbogățirii decât să stea în besna satelor.

Astfel plaga sectelor pocăite a prins în mrejele sale aproape un sfert din totalul națiunii române.

Cine nu știe căci numai în anul 1921 am avut peste 200 preoți și învățători în Administrația Secretariatului General al Internelor din Cluj împărțiți pe la diferite poliții. Au venit acolo unde nu aveau nici o chemare, și mai ales nici o menire, lăsând satele noastre dragi și scumpe fără păstori sufletești, — rămânând câte un biet preot bătrân pentru 8—10 sate. Se înțelege dela sine că acei apostoli răzleți și fără puteri fizice, de și ar fi voit să facă ceva pentru credincioșii lor, — s'au văzut puși în imposibilitate din cauză de forță majoră, ...și astfel oile rămase fără păstor s'au rătăcit.

Aceste stări de lucruri au dat ocazie și indizerabililor, ca să-și propage ideile subminatoare de stat prin comunism.

Mii și sute de mii de manifeste sosesc și au sosit de peste hotare parte trimise parte introduse în mod clandestin de către cei interesați pentru a ne slăbi neamul, — manifeste cari au avut imediat un efect distrugător al credinței noastre strămoșești.

Deocamdată am ținut să scot în evidență atmosfera supra încărcată care domnește, — și sper căci cei chemați nu se vor opri la jumătatea drumului — și vor dispune urgente măsuri pentru salvagardarea intereselor noastre naționale... până când nu este prea târziu.

D. Hașegan

Salarizarea preoților

Necesitatea urcării congruelor preoțești și salariilor învățătoarești. — Promisiuni făcute cu ocazia sinodului eparhial la Cluj.

Sinodul, care a avut loc săptămâna aceasta la Cluj, între alte chestii a luat în discuție și chestia salarizării preoților, accentuând necesitatea urcării congruelor, pentru că preoțimea nu poate exista altfel în împrejurările actuale.

Dl Lepădatu, ministrul artelor, cu ocazia acestui congres a declarat, că soarta preoțimei se va îmbunătăți.

Preoțimea și în special învățătorimea confesională, dar chiar și cea de stat, are câte o leafă minimală de tot, încât în multe cazuri nu li-se cifrează salariile nici la 2000 lei.

Este adevărat, că la sate se poate trăi mai ușor, dar cu toate

aceste lefurile actuale nu sunt suficiente nici pentru asigurarea traiului la țară.

Cei mai mulți preoți și învățători la țară se sprijinesc mai mult pe câte o moșioară, pe care o au. Dar cei mai mulți n'au nici avere și astfel gravitează spre

oraș, pentru a intra funcționari pe la întreprinderi etc. ca să-și poată asigura existența.

Guvernul, pentru a evita demisiile aceste, are datorită a interveni urgent pentru sporirea lefurilor acestor stâlpi ai culturii național-române.

Intrunirea averescanilor

— Demonstrația averescană la Cluj. —

Averescanii în ultimul timp au început să întreprindă o mare propagandă, în interesul partidului poporului de sub șefia d-lui Averescu.

Partidul poporului se crede competent, pentru a înlocui la guvern pe cel liberal și prin adunarea, care s'a organizat pe Duminecă, 11 Mai a. c. în Cluj, caută să-și câștige aderenți și printre tinerimea încadrată în nouile organizații național-române. În acest scop a susținut dl Averescu unele din punctele nouilor organizații național-române.

Scopul întrunirilor averescane de altfel se precizează astfel în ziarul averescan „Tribuna“ din Oradea-Mare:

„Guvernarea liberală ajungând la punctul cuminant al actelor sale dezastruoase frații noștri moldoveni, munteni, basarabeni, olteni și bucovineni în întrunirile regio-

nale ale Partidului Poporului s'au ridicat ca un singur om și au cerut înlăturarea urgentă a păcătoșului regim liberal. După adunările impozante dela Iași, Bălți, Cernăuți, Focșani și Craiova, unde Partidul Poporului reprezentat prin mii și mii de cetățeni și-au spus cuvântul asupra stării dezastruoase în care acest guvern a adus țara, și unde sutele de mii de cetățeni au cerut înlăturarea acestui guvern dela cârma țării, urmează ca și Ardealul să-și spună cuvântul său și să protesteze cu unanimitate în contra desconsiderării sale și în contra politicii de a fi tratat ca o colonie. Ardealul trebuie să pretindă și el la rândul său înlăturarea acestui guvern incapabil, care discreditează țara în afară, iar înlăuntru periclitează deadreptul ordinea de stat și să ceară puterea pentru Generalul Averescu“.

Nouile republici

Prima jumătate a anului 1924 a hărăzit Europa cu încă două republici noi: Turcia și Grecia.

Dacă această formă de guvernământ a adus și fericirea popoarelor, o poate constata oricine care cunoaște cât de puțin situația grea și chinuitoare a mai tuturor țărilor din Europa.

În preajma marelui război am avut în Europa 4 mari imperii: Rusia, Germania, Austria și Turcia, cari toate s'au prăbușit, am avut și 14 regate: Italia, Spania, Anglia, România, Bulgaria, Serbia, Suedia, Norvegia, Danemarca, Olanda, Belgia, Ungaria, Muntenegru și Grecia; iar republici numai 3 și anume: Franța, Elveția și Portugalia.

Prefacerile de după război au schimbat situația politică în așa fel că astăzi Europa numără în loc de 3 republici 19, și anume: Rusia, Germania, Austria, Turcia, Ungaria, Grecia, Polonia, Cehoslovacia, Estonia, Lituania, Finlanda, Albania, Caucazia, Georgia, Aserbeidjan, Franța, Elveția și Portugalia.

În rezumat Europa politică înfățișează acum: 11 regate și 19 republici.

— În Câmpeni au fost arestați câțiva intelectuali români și transportați în închisoarea Corpului VI Armată Cluj, sub pretext, că ar fi atențat contra indizerabililor din Câmpeni. Arestații, după trei zile de arest, au fost eliberați, neputându-se dovedi nimic contra lor. Moșii însă au fost foarte jigniți în sentimentul lor național, că le-au fost arestați intelectualii, despre care sunt convingși, că sunt români buni și cinstiți, cari apără interesele național-culturale române în munții apuseni.

Congresul Camerelor de Industrie și Comerț

În vederea congresului Camerelor de Comerț ce se va ține în cursul lunii Septembrie la Oradea-Mare, — Uniunea Camerelor de Comerț va convoca în curând delegații tuturor Camerelor pentru a fixa definitiv chestiunile ce se vor desbata în congres.

Congresul făgăduiește a fi extrem de interesant prin diversitatea chestiunilor ce vor fi înscrise în ordinea de zi.

Școala Normală de fete din Brăila la Cluj

Miercuri seara a avut loc în Teatrul Național din Cluj, un mare festival dat de elevele Școlii Normale din Brăila, cari au întreprins o călătorie cu scop cultural-național prin Ardeal, sub conducerea d-nei directoare Kirescu și a corpului didactic dela acea școală. Programul bine reușit a fost compus din cântece, jocuri, tablouri alegorice și o frumoasă piesă teatrală „O șezătoare la Țară“. Muzica a fost susținută de orchestra mentului 38 din Brăila, sub conducerea energică a dlui căpitan Filip.

Intr'o scurtă vorbire dl primar al orașului nostru dr. Utalea, a arătat scopul acestei excursiuni mai întâi ca elevele să nu cunoască Ardealul și Românii ardeleni numai din teorie, ci să se convingă în realitate de frumusețile și bogățiile noastre și totodată aranjând producțiuni școlare să contribuie în fiecare oraș la un scop filantropic, de pildă la noi pentru ridicarea unei statui eroului Avram Iancu. Aceasta a fost inițiativa laudabilă a dlui prefect al județului Brăila dl Răducanu, care a fost îndelung aplaudat.

Excursiunea a mai fost însoțită de d-nii Rășcan insp. reg. Ștefan Ignat dir. prefecturei, Epureanu și maior Eliad.

Medicale.

Puterea vindecătoare a soarelui

După profesorul dr. Al Lipschütz dela Universitatea din Berna.

De: P. Roman.

Doctorul elvețian Rollier a publicat nu de mult o carte, rod al unei munci de mai bine de 10 ani: Despre tratamentul cu razele solare, în deosebit a tuberculozei, tratament care constă în băile de soare la aerul de munte, Cartea e scrisă de un specialist, pentru specialiști, și are drept bază o experiență făcută cu peste 2000 de bolnavi. Cum trecue să fie construit patul, cum trebuie așezat, cum are să se administreze baia de soare bolnavului, și alte o mie de amănunte, se recomandă de acest medic colegilor săi.

Dar nu numai pentru specialiști, ci pentru ori și cine vorbește această carte, din care reiese, că unele anumite forme a tuberculozei se pot vindeca deplin cu acest mijloc: soare, lumină aer de munte.

Despre multe alte mijloace contra tuberculozei s'a spus că pot să dea rezultate bune, nici unul însă ca soarele și aerul de munte nu a ajuns, în mâinile medicului iscusit, să întrecă toate speranțele, ce încă de mult s'au pus în puterea vindicătoare a soarelui. În toate timpurile au existat și medici și laici, cari au făcut apel la această putere; dar mai ales în anii din urmă, de când a răsunat ca o deviză răspândită în cele mai largi cercuri, chemarea „îndărăt spre natură!“ Nimeni însă până acuma n'a dobândit rezultate atât de strălucite, cu tratamentul solar, ca doctorul Rollier.

Rollier, un elev al lui Teodor Kocher din Berna, s'a ocupat mai întâi cu chestiunea vindecării tuberculozei oaselor. Dela început el și-a zis că și aci unde e vorba de o îmbolnăvire locală, totuși tratamentul trebuie să fie general. Căci îmbolnăvirea oaselor în definitiv nu este decât tot o urmare a infecțiunii tuberculoase a gloadelor limfatice sau a plămânilor. Deci dacă e vorba să se combată tuberculoza oaselor, trebuie să se întărească mai întâi puterea de rezistență a organismului întreg. Astfel s'au început încercările cu soarele și aerul înălțimilor la tuberculoza oaselor, căci dacă de mult se știa, că clima înălțimilor (muntoase), activează asimilarea și dezasimilarea îmbunătățește starea tuturor organelor, întărește organismul.

Aceste încercări nu numai că și-au ajuns scopul, dar au trecut mult mai departe cu rezultatele lor, cum vom vedea.

Rollier și-a început opera în anul 1908 în satul Leysin, la 1300 metri de-asupra nivelului mării. Bolnavii pe cari îi avea în tratament, i-a scos la aer liber și i-a supus acțiunii razelor. În ziua dintâi se expun razelor solare numai picioarele pacientului, care zace pe un balcon larg, pe când restul corpului e apărât în umbră, indiferent unde se află focarul boalei. — Expunerea aceasta primă la soare, nu durează decât vre-o cinci minute. — În ziua următoare să desvâlște corpul pacientului până la genunchi și se expune la soare: picioarele sunt ținute în soare vre-o zece minute, genunchii numai cinci minute. (va urma)

— Congresul preoților profesori din întreaga țară, are loc în 27, 28 și 29 Mai în București, punându-se în discuție și chestia obligativității predării cursului de religie de către preoți în toate școlile statului.

Anexele necesare la impunere

Administrația Financiară Cluj, ne comunică următoarele anexe, care sunt necesare la impunere:

1. Bilanțul brut (de verificare) întocmit pe anul 1923.
2. Copia inventarului la finele anului 1923 arătându-se cantitățile și prețurile de inventarizarea unității.
3. Contul. Bilanț și contul profit și pierdere pe anul 1923.
4. Tablou individual de retribuțiunile funcționarilor pe anul 1923 arătând indemnizațiile ce primește sub orice titlu în bani sau în natură domiciliul fie cărui funcționar (comuna Str. No.)
5. Tablou de specificarea cheltuelilor generale pe categorii, chirie, încălzit, luminat, deplasări, de birou impozite (arătând suma și felul acestora) etc.
6. Tabloul de dobânzile pasive, arătând creditorii capitalurilor rămase neplătite la finele anului.
7. Intrucât pierderile sunt trecută și amortizare se va arăta partea de active la care s'a făcut amortimentul și cota amortizației.
8. Specificarea sumelor trecute la „poziția transitorii”.
9. Arătarea stabilimentelor (comuna și județul) indicând în dreptul fiecărei cât din venitul brut cade pe el și care este sediul întreprinderi.
10. Extrasul procesului verbal al adunării generale privitor la distribuirea beneficiului net.
11. Arătarea capitalului propriu la începutul și finele anului, indicând ce sumă reprezintă cel rămas dinaintea anului 1916.
12. Extras de statutul privitor la dispozițiile cari provăd distribuția beneficiului net.
13. Tabloul de taniemele membrilor consiliului de administrație și comitetul censorilor, indicând și domiciliul acestora (comuna Str. Nr. casei).
14. Arătarea datoriilor în moneda streină pe creditorii, indicând suma datorită în moneda străină la finele anului și calculul (cursul) acestei în lei.
15. Intrucât este întreprindere industrială sau minieră se va arăta și data când a luat ființa indicând și nrul jurnalului consiliului de Miniștrii prin care a obținut avantajele prevăzute de legile industriale și miniere.
16. Tablou de sumele datorate la contul de mărfuri și alte sume ce nu ar reprezenta mărfuri vândute trecute pe poziții.

Ori ce act ce nu va fi în românește nu va fi primit ca act justificativ.

Administrația Financiară.

Stabilirea chirilor

Demulțumirile provocate prin noua lege a chirilor. — Acordul proprietarilor și chiriașilor în Timișoara.

Legea chirilor, după cum se știe favorizat mai mult pe proprietari și în acest motiv s'au ivit foarte multe neînțelegeri, autorizându-se liberă transacție în special în privința locatarilor.

Foarte mulți comercianți și industriași au fost lăsați la libera apreciere a patronilor de case și astfel s'au izvit nevoiți să-și caute pe alte căi apărarea intereselor.

În mai multe orașe și astfel și în Cluj, s'au instituit birouri speciale pentru stabilirea chirilor, avându-se în vedere, că proprietarii pretind chiriile exagerate, pe cari chiriași nu le pot accepta.

În Cluj acuma este în curs stabilirea unei norme pentru stabilirea chirilor.

În Timișoara normele chirilor s'au stabilit deja în comun acord între proprietari și chiriași după cum urmează:

1. În termen de 3 luni de zile dela deschiderea convenției, părțile intere-

sate vor încerca o înțelegere asupra chiriei de plată.

2. Dacă nu se cade de acord se vor adresa comisiei arbitrale care va avea câte un membru desemnat de Asociația proprietarilor de case și de Reuniunea comercianților.

3. Comisia arbitrală față de comercianții mari va fixa chiria minimă din 1914 înmulțind cu 20, sau maximă, cea din 1914 înmulțită cu 30.

4. Față de detașiști în caz că localul lor se află pe străzi principale — nu poate judeca mai puțin decât chiria din Mai 1914 înmulțită cu 15 și nu poate judeca mai mult decât chiria din Mai 1914 înmulțită cu 22.

Față de detașiști cari nu sunt pe străzi principale nu poate judeca comisia mai puțin decât chiria din Mai 1914 înmulțită cu 14 și nu mai mult decât chiria din 1914 înmulțită cu 20.

Miniștrii la Cluj

De ce au venit la Cluj d-ii miniștrii Al. Lăpedatu, Tancred și Al. Constantinescu? — Consfătuirea dela „Clubul Liberal”.

— Dl Moșoiu în Ardeal. —

Săptămâna aceasta, înregistrându-se fuziunea partidului național cu cel țărănesc pentru înlocuirea guvernului actual, mai muți miniștrii liberali au descins în Ardeal, pentru a contrabalansa propaganda național-țărăniștilor. Dintre miniștrii sosiți la Cluj, dl Al. Lăpedatu a luat parte la sinodul, care a avut loc în Cluj, dl Al. Constantinescu la botezul unei nepoate a d-sale, fiica d-lui Petrini, șeful directoratului de agricultură din Cluj, iar dl Tancred Constantinescu a venit să se orienteze asupra vieții economice ardelene. Miniștrii au luat parte și la banchetul oferit de Sfatul Negustoresc, secția Cluj și la banchetul sinodului ortodox.

Dl Lăpedatu a soluționat totodată și câteva chestii școlare, artistice și bisericești.

Dl Tankred Constantinescu, cu ocazia banchetului Sfatului Negustoresc a făcut mai multe promisiuni comercianților și industriașilor. Ziarele opoziționale apoi cele maghiare și evreo-maghiare în legătură cu promisiunile din chestie scriu, că aceste promisiuni nu sunt decât apucături de propagandă liberală și astfel nu cred, că se vor realiza după dorința interesaiților.

Dl Al Constantinescu a soluționat câteva chestii în legătură cu reforma

Stabilirea chiriei de către comisie obligă părțile până la 1 Mai 1927.

5. În privința valorizării este hotărâtor cursul leului notat la Zurich în ziua pronunțării sentinței. Ori se urcă ori scade leul cu 25 la sută valorizarea încă nu se admite. Dacă însă urcarea sau scăderea ar trece peste 25 la sută, atât locatorii cât și locatorul sunt în drept a pretinde chiria, respectiv a face plata în suma valorizată astfel cu începere dela viitorul trimestru ce urmează să fie plătit.

6. Părțile în litigiu pot fi reprezentate prin avocați, comisia însă nu va stabili cheltueli nici în sarcina părții, care a pierdut procesul.

Tot așa nu poate stabili comisia arbitrală taxe sau cheltueli nici pe seama sa. În caz, că s'ar ivi taxe și alte cheltueli, comisia va stabili prin sentința sa, care parte are să le suporte.

agrara. Intre aceste se înregistrează și destituirea d-lui, inspector Bose și transferarea secretarului d-sale, a d-lui ing. Vasiliu, cari au luptat pentru îndreptățirea moșilor, în special a celor, cari au fost neîndreptății prin cunoscuta panama dela Răchițele, în care se susține, că ar fi amestecat și dl Al. Constantinescu și alții din anturajul Ministerului de Agricultură.

Destituirea d-lui Bose s'a făcut pe motivul, că acesta ar fi fost mituit, iar secretarul d-sale complice în aceste mituiri.

Noi înregistrăm toate aceste evenimente, fără să facem obiecțiuni, pentru că fără motive și date precise nu vrem să fie cineva compromis dacă nu e vinovat. Deci și în acest caz am înregistrat numai faptele, ținându-ne datoria pentru a preciza, că dl Bose nici n'a fost ascultat, ci a fost destituit pe baza unor simple declarații individuale, a căror pozitivitate nu se pare dovedită.

În legătură cu aceste mai amintim, că dl Moșoiu de asemenea a întreprins un turneu în Ardeal. Despre toate aceste vizite însă se afirmă, că ar servi propaganda liberală și consfătuirea, care a avut loc la clubul liberal din Cluj, tot pentru aceasta s'a convocat.

INFORMAȚIUNI

— Ziarele din Anglia scriu despre delegații ruși la conferința anglo-română din Londra, că „Ei nu sunt la Londra decât ca să manevreze guvernul britanic, căutând un împrumut pentru a putea ataca România. Ei vor banul”.

— Guvernul ungar le-a dat voe emigranților să se repatrieze, dar totodată, neuitându-le uneltirile de ponegrire a ungarilor, le-a dat instrucții tribunalelor să-i aresteze.

— Controlul cetățenilor în Cluj s'a început Vineri, continuând la Primărie în fiecare zi de lucru între orele 9—1 și 3—6 la secția controlului, ai cărei șefi sunt dl Beress și dl Ivan. Evreii atât prin presa lor nero-mândă, cât și prin cea „anumită” dela București, fac mare zarvă, ca să fie înscrși în lista cetățenilor și îndizerabili.

— Suveranii la Londra. Suveranii României vor vizita în mod oficial Londra Luni 11 Maiu. Marți 12 Maiu va fi o recepție la primărie, iar seara un banchet la Legația română la care va asista și Curtea regală engleză. Miercuri, 13 Maiu, Suveranii vor fi oaspeții Suveranilor englezi la palatul Buckingham.

— Dl Dr. I. Mott președintele „Federației Mondiale a Asociațiilor creștine studentești”, care este una din personalitățile cele mai de seamă din lumea universitară americană, a sosit la București spre a lua contact cu Asociațiile Creștine studentești din țară.

— Locuri vacante în învățământ. „Monitorul Oficial” din 15 Aprilie publică locurile vacante din întregul învățământ. Doritorii de a ocupa aceste catedre, se pot adresa Ministerului instrucțiunii publice până la 15 Mai a. c.

— Centrala anarhiștilor din Loeben a hotărât asasinarea regelui Horthy al Ungariei, însă prima încercare nu le-a reușit. Anarhiștii cari aproape toți sunt evrei, caută pe toate căile să introducă stăpânirea evreimei și din acest motiv caută să-l omoare numai pe creștini.

— Românii sunt foarte revoltati, că din aproape 15 mii brevete de tutungerii, câte s'au eliberat pentru Ardeal și Banat, invalizii români abea posed vre-o 3000 brevete, restul avându-l ne-românii. Se cere deci îndreptarea acestei anomalii, recompensându-se cu astfel de brevete invalizii, orfanii și văduvele românilor.

— Inchiderea stagiunii Teatrului Național. Joi seara a avut loc ultima reprezentație la Teatrul Național din loc, jucându-se piesa lui Caragiale „Scrisoarea pierdută”, apoi o parte din artiști au plecat într'un turneu prin Ardeal cu piesele: „Trandafirii roșii”, „Vicleniile lui Scapin” și „Morcovel”. Acest turneu va dura până la 1 Iunie.

— Sâmbătă la 17 l. c, va juca la Cluj dl Manolescu, care de prezent este în turneu prin Ardeal, cu puternica piesă „Tatăl” de Strindberg. În rolurile principale: dl Manolescu, d-na M. Vecera, și d-na S. Alexandrescu.

— Junimea Sătmăreană, societatea național-culturală a studenților din Cluj, a avut Duminică, în 4 Maiu, o petrecere foarte reușită în Huedin.

* Femei! „Cartea Moșelor” cu 140 fotografii feminine Lei 100 la librăria Anca.

Din cauza disolvării prăvăliei
Firma Martin Szele
(Plaza Unirii)

acordă mari favoruri la toate mărfurile, cari se află în magazie.

Mare depozit de vinuri, vinuri spumoase, cognac, rom, diferite conserve de poame și legume, mărfuri speciale de ciocolată și bomboane, cacao, specialitățile cele mai fine de ceai, biscuit, chex și mărfuri de Koeslin.

Tot acolo e de vânzare un întreg aranjament de prăvălie de colonie și delicatose, atât în întregime, cât și parțial.

Toată lumea aleargă la
Cinematograful grădinei
„DACIA”
din Strada Gen. Poetaș, 23,

unde toată vara vor fi cele mai frumoase filme senzaționale, reviste comedii vonetori, reviste comedii varietăți mondiale de telepatie, sugestie iluziuni, magie, magnetism, prestigitație, luciditate precum și diferite transformățiuni după natură etc.

Decouri noi aparate speciale totul aranjat fantastic. Deasemenea cel mai intim și plăcut local de petreceri juste splendi de grădina întim de apă caldă cu 24 de cabine special amenajate cu restaurant de superior, cu un bufet bine asortat cu cele mai bune și gustoase, mâncări speciale și grătări speciale la Regat, bere proaspătă și cele mai renumite vinuri de Drăgășan și Tokay Transilvania, șampagner externe și externe,

precum și tot felul de licheururi delicatose, înghețată, cafea turcească specială etc.

Localuri invalizilor cu separare retrase și superior à la Paris.

— Se zvonește că în cazul eșuării conferinței anglo-ruse, se va organiza o nouă conferință la Haga, la care vor lua parte delegații Rusiei, Franței și Statelor-Unite din America.

— Alegerile în Franța s'au început, iar în Germania s'au încheiat, înregistrând socialiști 165 deputați, iar naționaliștii 190, dintre cari 96 sunt din partidul național, 62 din cel central, iar 32 din cel naționalist-extremist.

— Renumitul cvartet Waldbauer-Kerpel, care a cutrierat toate țările Europei câștigându-și un renume mondial, va da *Duminecă, în 11 Mai a. c. la ora 10 și jumătate un Concert* în sala Teatrului Național Român, cu concursul binevoitor al măiestrului Bobescu, care va avea viola, executând bucățile din următorul program: 1. *Debussy*: Cvartetul G moll; 2. *Mozart*: Cvintetul G moll, cu concursul d-lui Bobescu; 3. *Tshaikovszky*: Cvartetul D dur. — Ultimul concert va fi Luni în sala Uniunii industriașilor din Piața Unirii.

— În casa și în țara românească. În toate localurile publice din Timișoara, cafenele, birturi și alte soiuri de învățături cu noroc, transformate sub formă de varieturi, unde sau adunat toți artiștii din Budapesta se joacă ciardașul, și se cântă pe toate strunele durerea Ungariei prăbușite. Impotriva acestui sistem de „propandă națională” n'am avea nimic de spus, dacă patronii pot să exploateze publicul naiv.

Dar când se cântă și se joacă pentru câștigul și îmbogățirea fiecărui negustor, nu putem admite, ca în țara și în casa noastră să se sfideze sentimentele noastre românești. Autoritățile — acele în drept să controleze programul Varieteturilor să oblige patronii că după legea noastră, să se cânte și măcar un cântec românesc. Intre artiștii să fie și din sâmbăta noastră câte unul. Numai în felul acesta să se știe că ei trăiesc în casa și în țara noastră.

— Di Nicolae Sgură din Seliște actualmente în București, ni-se plânge, că, deși este invalid, nu i-s'a acordat un bufet, pe care l-a cerut în gara Reghinul-Săsesc, și pe care îl are în chirie un evreu numit Silberman, căruia nu-i compete, conform dispozițiilor Consiliului de Miniștri referitor la închirierea restaurantelor din gări. Direcțiunea Generală C. F. R. în tot cazul ar face bine, dacă ar ancheta chestia, pentru a îndreptăți pe românul, care a suferit pentru Neam și Patrie.

— Brevete de beuturi spirituoase în întreaga Românie sunt peste 200 mii, dar după cum se poate constata, românii nu posedă din aceste decât 20 mii. Revizuirea corectă și îndreptățirea românilor este deci imperativ de necesară pentru interesele Neamului și Patriei, ca să nu-i îngreșem pe indizerabili aduși de vânturi pentru a unelți contra intereselor române, exploatand po-

pulația creștină needucată încă destul de bine asupra pericolului mondial.

Prim-redactor responsabil:

V. I. Moldovan.

Abonați-vă la

„CLUJUL ROMÂNESC”

!! Cel mai bine scris
Cel mai bine informat
Cel mai răspândit

— ZIAR DIN ȚARĂ —

ANUNCIURI

comerciale, bilanțuri, prospecte, convocări și publicațiuni de ori-ce fel pentru ziarul

„CLUJUL ROMÂNESC”

se primesc cu prețuri originale numai la

Librăria Alexandru Anca Cluj, Piața Unirii 32.

* Diferite Icoane sfinte și altele la librăria Anca.

ALEXANDRU ANCA

Institut de arte grafice, librărie, mare depozit de hârtie, papetărie, revizite de scris și articlii de lux. Piața Unirii 32. C L U J Telefon 124.

Tipografia este provăzută cu cele mai frumoase

și mai moderne caractere de litere. Aranjat cu putere electrică execută prompt și repede tot felul de lucrări precum: lucrări pentru bănci, Libele de depunere, Bilanțe, Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori, Firme, Diplome, Bilete de vizită, Invitări, la pretreceri, Anunțuri de logodnă și cununie, Tipărituri advocaționale precum Foi periodice, Opuri, Broșuri, Placate și Necroloage.

Doritorii de-a tipări ceva din cele arătate mai sus, sunt rugați, în interesul propriu, a cere întâi preliminar de plată.

Librăria are un bogat asortiment în revizite

de birou, cărți școlare, hârtie, registre. Mare depozit de revizite și Ornate bisericesti precum și icoane sfinte în diferite mărimi.

Prețime! Nou Apărut!
Predici la morți
de I. Marga, protopop
1 expl. 35 lei. plus porto. Se află la Librăria Anca Cluj.

Alexandru Anca Cluj
Preț curent
pentru Ornamente bisericesti:
Odăjdii (Vesminte preoțești) constă-tătoare din:

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănece, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în ca-jități deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:
în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăie-turi cu posomant aurii sau argintii prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.
Mustre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 100 Lei anticipativ.
La restituirea mustrelor să predau banii.

Colare. Berete, Brăuri, Plastroane.
Potcap de mătase — — — — 120—
Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klott negru — — — — 250—
Beretă de cașmir negru gr. cat. — — — — 250—
Colar de pânză „Leo” — — — — 50—
Colar de cauciu — — — — 45—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase — — — — 1500—

Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase — — — — 1500—
Brâu (cingulum) negru de lână — — — — 450—
Plastron (chemisette) Nr. 3. 21 cm. klott neted — — — — 150—
Plastron (chemisette) Nr. 2. 15 cm. klott neted — — — — 120—

La comandă să se dea numărul și lăr-gimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți se trimit.

Recvisite bisericesti:
1 Cădelniță de bronz argintată — — — — 1750—
Una fiitoare de tămâie cu linguriță din bronz argintat — — — — 550—
1 Candelă din bronz argintată — — — — 900—
1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri — — — — 3800—
1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm. — — — — 1200—
1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit 1000—
1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos email — — — — 1000—
Cruci de lemn cu Hristos în relief 120-200—
3 Cutii de aluminiu pentru oștie — — — — 150—
1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat — — — — 1200—
1 Căniță cu lavă pentru spălarea mâ-nilor (bronz argintat) — — — — 850—
Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat) — — — — 1200—
2 Vase de sticlă cu lavă de zink (la proscomidie) — — — — 380—

1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted — — — — 2800—
Disc și șteluță (bronz aurit) — — — — 1000—
1 Cutie cu trei vase pentru: oleu și mir la botez (bronz aurit) l. C. O. 1800—
1 Cutie de bronz aurit cu capac pen-tru sf. cuminecătura la bolnavi — — — — 1500—
Ciborium (bronz aurit) — — — — 3800—
Monstranță (bronz aurit) rom. kath. 5500—
Clopoșele pentru altar — — — — 100-200—
Copcii (cârlige) pt. odăjdii (aurite și argintate perechea — — — — 100—
Sfeșnice pt. perete (cu un braț) — — — — 50—
” ” ” (cu două brațe) — — — — 100—
Icoane sfinte — — — — 45-200—
Banii se trimit înainte, comanda se efectuează în 3—4 săptămâni.
Toate prețurile sunt rezervate și pentru străinătate dublu.

A apărut în editura Librăriei Alexandru Anca Cluj și se află de vânzare următoarele:
Piese teatrale și Poezii
cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

Teatre:
* „A fost odată” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 20—
* „Doamna mea” (poporală 1 act) de Nic. Țințariu — — — — 15—
* „Gura Lumii” (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 20—
* „Dușmanii” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 15—
* „Pentru patrie” (poporală 4 acte de Nic. Țințariu — — — — 15—
* „Petitorii” comedie într'un act de Nic. Țințariu — — — — 15—
* „Puiu Codrului” piesă haiducească 3 acte de Nic. Țințariu — — — — 20—
* „Nevasta mea fte ingeri ca ea” (po-porală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — 15—
* „Infumuratele” comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavarona — — — — 20—
* „Fiecare cu a lui” (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — 20—
* „Oglinda fermecată” (lirică 4 acte) I. Jasinsky — — — — 15—
* „Doine și Chiuituri” adunate din gura po-porului de „Siminic” — — — — 15—

Diferite:
* „Inima mea” (cântece populare — — — — 15—
* „Imnuri Românești” (cântăce naționale) 10—
* „Ecouri” de Traian Dumbrava — — — — 5—
* „Umoristice” (Glume) de Costi — — — — 15—
* „Versuri din Râsboț” (poezii populare) 10—
* „Iubirea” (notă muzicală) pentru Pian și voce — — — — 15—
* „Imnul Studențesc Creștin” pentru Pian și voce — — — — 15—
* „Căldare” cărți cu târgurile — — — — 10-40 Lei

„Dicționar” român-maghiar — — — — 5—
„Carte de visuri” — — — — 15—
Observări critice dela adunările invă-țătorești de I. Pavelea — — — — 5—
* Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — — — — 20—
* „La isvoarele vieții” de M. Velea — — — — 10—
* „Pentru Macedonia” imperativul nos-tru național de M. Dragnea — — — — 10—
Scrisori de iubire de după mai mulți autori — — — — 10—
* „Aventurile fantastice” ale lui Wi-lyams Gotthard roman — — — — 10—
* „Nenorociții” (roman) de A. Șerbă-nescu-Buzău — — — — 8—
* „Trepeticul” (expl. semnelor — — — — 3—
Numirea nouă și veche a străzilor ora-șului Cluj — — — — 6—

Cărți școlare:
* A. B. C.-dar fonomimic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — — — — 20—
* Aritmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — — — — 30—
* Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpé-teriné — — — — 15—
* Geografia jud. Cojocna în limba ma-ghiară de Dr. Szentpéteriné — — — — 15—
* „Iuliu Caesar de bello Gallico” ma-nual pt. cl. V—VI. de Traian Popa, prof. de liceu — — — — 35—
* „Lecții de limba română” de prof. Murășan — — — — 20—

Cărți preoțești:
Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufle-tului de I. Genț — — — — 25—
Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufle-tului de I. Genț ediție de lux — — — — 100—
* „Predici la Morți” de prof. I. Marga — — — — 35—
* „Predici pentru postul mare” (ciclu duolu) de protopop I. Marga — — — — 20—
* „Păstorul sufleteșc” (I—VI. vol.) — — — — 120—

Juridice:
* „Criza valutară și asanarea ei” de Dr. M. Șerban — — — — 35—
* „Legea de execuție” trad. de Dr. Barța și Dr. Hancu — — — — 60—
* „Vademecum” rom.-mag. de Dr. Köves — — — — 60—
* „Jurnal de term. adv.” (cu pereți tari, folosibil pe orice an) — — — — 50—

Medicale:
* „Cartea Moașelor” de Dr. Grigoriu pentru toate femeile — — — — 120—
Cele cu semnul (*) sunt nou apărute
La comandă banii se trimit înainte plus porto.
Toate prețurile sunt rezervate și pentru streinătatea dublu.
Cereți lista de cărți școlare, Preoțești, Juridice, Medicale, tipărituri și ornate bisericesti.

Fabrica română ardeleană de clopote patentate și Ornate Bisericești
ALEXANDRU ANCA CLUJ
Piața Unirii Nr. 32.
Fabrica C. Victoriei 36.